

Materialier, som stammer her fra Landet. Jeg anser det for rigtigt, at den væsentlige Del af de Beløb, som her stilles ekstraordinært til Raadighed, anvendes, saa vidt det lader sig gøre, til saadanne Arbejder, hvor Udgiften for en væsentlig Del er Arbejds løn, eller hvor de anvendte Raastoffer stammer her fra Landet, saaledes at Foranstaltningen virkelig bliver til Støtte for Landets Arbejds kraft og Landets Pengemarked.

I øvrigt behøver jeg neppe at forstærke disse Udtalelser, som skulde indeholde en lille Paamindelse til Kommunerne om ikke at være alt for ivrige efter at faa fat i disse Penge. Jeg ved nemlig, at der er flere Kommuner, der gerne vilde have ret store Beløb, men saaledes som Lovforslaget er affattet, tror jeg, at Fristelsen for Kommunerne til at tage alt for store Beløb for en stor Del er fjernet. Dels er jo de 5 pCt. plus $\frac{1}{10}$ pCt. til Administrationsudgifter en ret høj Rente. Dels vil jeg ogsaa fremhæve, at Lovforslaget er af midlertidig Natur, saaledes at Laanene ikke skulde ydes for mere end 5 Aar. Nu ved jeg nok, at saadanne Tidsbestemmelser i Lovforslag kan være af en lidt tvivlsom Natur, og jeg kunde tænke mig, at der var Kommuner, som vilde sige, at naar de 5 Aar er gaaet, kommer der jo nok en Forlængelse. Det vil imidlertid afhænge af flere Faktorer. For det første vil det afhænge af Laanemarkedet, om Kommunerne vil ønske en Forlængelse. Det vilde jo være det heldigste, om vi efter de 5 Aars Forløb kunde være kommet ind i saadanne finansielle Forhold, at Kommunerne selv ønskede de midlertidige Laan førte til en endelig Afslutning, fordi de kunde ordne deres Laan paa anden, sikrere og bedre Maade. Man kan ogsaa tænke sig, at de nuværende ekstraordinære Forhold i Europa kan vanskeliggøre Forholdene paa Pengemarkedet for en længere Aarrække. Men her er det værd at lægge Mærke til, at Lovforslaget forudsætter ikke alene, at Lovgivningsmagten skal give sit Samtykke til en Forlængelse, men tillige, at de Pengeinstitutter, som stiller Beløbene til Raadighed for Kommunerne, til den Tid skal give deres Samtykke. Der er altsaa en tredje Part med, og det gør, at Kommunerne skal være en Smule varsomme med at spærre Munden alt for højt op. Jeg antager imidlertid, at Kommunerne, naar Lovforslaget bliver ophøjet til Lov, vil have det tilbørligt aabne Blik herfor.

Der kunde være nogen Tvivl om, hvorvidt det nu ogsaa er nødvendigt at

satte hele det Apparat i Gang, som et nyt selvstændigt Laaneinstitut er, men Drøftelsen af dette Spørgsmaal, mener jeg, hører mere hjemme i et Udvalg end i Tinget, og jeg vil derfor lade det ligge, idet jeg gaar ud fra som givet, at Lovforslaget vil blive henvist til nærmere Behandling i et Udvalg. Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til en baade velvillig og ret hurtig Behandling.

Jacob Christensen: Det foreliggende Lovforslag om Oprettelse af en midlertidig Laanekasse for Kommuner er i ikke ringe Grad nødvendiggjort derved, at Staten har lagt Beslag paa de Penge, som Kommunerne ellers for en væsentlig Del har været henviste til at laane, nemlig fra Livsforsikringsselskaber og lignende. Derfor har det været nødvendigt ad den nu foreslaaede Vej at søge at raade Bod herpaa, saaledes at Kommunerne kan faa de Penge, der er fornødne til Fortsættelse af alt paabegyndte Arbejder og til Iværksættelse af de nødvendige kommunale Arbejder. Den højtærede Indenrigsminister udtalte ved Lovforslagets Fremsættelse, at han var naaet til dette Resultat gennem langvarige og ikke altid helt lette Forhandlinger. Jeg har et Par Gange haft Lejlighed til at deltage i disse Forhandlinger, og jeg finder Anledning til her overfor saavel den højtærede Indenrigsminister som den højtærede Handelsminister at udtale min Anerkendelse af den Maade, hvorpaa de har ledet disse Forhandlinger, og for det dygtige Arbejde, de har gjort for at faa denne Sag gennemført. Det er rigtigt, at det sikkert ikke har været nogen helt let Opgave, der her har været stillet dem, og selv om den maaske nu ikke løses helt ud tilfredstillende for Kommunerne, kan man ikke sige andet, end at Lovforslaget byder paa et meget stort Fremskridt, naar man ser hen til den Situation, der forelaa. Jeg kunde navnlig have ønsket, at man havde været noget tidligere paa Færde med Lovforslaget, idet der i mange Kommuner raader Pengetrang; der er mange Kommuner, som saa at sige ikke har de fornødne Penge til Administrationen, fordi de har maattet anvende en Del Penge som Forskud til Udførelse af paabegyndte Arbejder. Jeg vil derfor ogsaa henstille, at Rigsdagen nu paaskynder Arbejdet, saaledes at Lovforslaget hurtigst muligt kan blive vedtaget.

Det opnaaede Resultat gav Indenrigsministeren Anledning til ved Lovforslagets Fremsættelse at yde Ledelsen af Landets